

Interview zuster Mary John Mananzan

Zuster Mary John Mananzan (78) stond zes jaar aan het hoofd van het St. Scholastica's College, een van de grootste meisjesscholen in Manila. Nu is ze directeur van het Instituut voor Vrouwenstudies in Manila.

Moderne slavernij

Tien miljoen Filipino's werken in het buitenland. Meestal zijn het vrouwen die met hun loon als verpleegster, huishoudster of kindermisje hun families thuis ondersteunen. Missio sprak met zuster Mary John Mananzan over de redenen waarom zoveel Filippijnse vrouwen werk in het buitenland moeten zoeken en over de mensonwaardige omstandigheden waaronder zij werken.

Kunt u de levensomstandigheden van de mensen in de Filippijnen beschrijven?

Twee procent van de bevolking bezit en beheerst 75 procent van de grond en het kapitaal. Met andere woorden: 25 procent van de grond en het kapitaal moet verdeeld worden onder 98 procent van de bevolking. Het land is rijk aan natuurlijke hulpbronnen, de mensen daarentegen zijn zeer arm. De kapitalistische economie en de globalisering maken de rijken rijker en de armen armer. Door de globalisering is de hele maakindustrie verdwenen. De meeste boeren zijn pachter. De situatie van de arbeiders is zelfs nog slechter. Ze mogen geen vakbonden oprichten en staken is verboden. Er is geen andere mogelijkheid dan naar het buitenland te gaan, zodat hun familie kan overleven.

En hoe overleven de mensen die hier in de Filippijnen blijven?

Ongeveer 70 procent leeft onder de armoedegrens. Er zijn veel gezinnen die op straat leven. Zelfs als je werk hebt, kun je daar niet altijd van leven. Men zou het minimumloon moeten krijgen. Maar veel bedrijven houden zich daar niet aan.

Wie gaan er naar het buitenland, de armen of goed opgeleide vakmensen? En zijn het vooral mannen of vrouwen?

Dat hangt ervan af waar ze naartoe gaan. Naar Europa gaan vooral vakmensen, meest verpleegkundigen. Degenen die in Saoedi-Arabië en het Nabije Oosten werken, zijn overwegend in de bouw en in de huishouding werkzaam. En het zijn vooral vrouwen die naar het buitenland gaan.

Welke gevolgen heeft dat voor de gezinnen?

Ze werken in het buitenland als kindermisje en hun kinderen in de Filippijnen worden niet verzorgd – of ze worden door hun grootouders verzorgd, wat niet helemaal hetzelfde is als de zorg en aandacht van de eigen moeder. Door de migratie ontstaan veel sociale misstanden zoals gebroken gezinnen. De scholieren die op onze scholen hulp zoeken bij de psychologen zijn voor 90 procent kinderen wiens ouders in het buitenland werken.

Veel vrouwen werken als serveerster.

U heeft met veel vrouwen gesproken die in het buitenland gewoond hebben en mishandeld zijn. U heeft zelfs een eigen televisieshow waarin u dit onder de aandacht brengt. Kunt u een geval schetsen?

Een van de gevallen die ik in mijn uitzending besprak, betrof vrouwen uit Riyad. In de media heette dit geval 'Sex for Flight'. Deze vier vrouwen werden door hun werkgevers verkracht. Ze konden ontkomen en vluchtten naar een politiebureau in Riyad. Daar werden ze door de politie-agenten opnieuw verkracht. Toen werden ze naar het consulaat gebracht en zelfs daar zeiden de ambtenaren tegen de vrouwen: Jullie krijgen vliegtickets naar huis, maar jullie moeten wel 'parttime werken', wat betekende dat ze zich moesten prostitueren. Ik ontmoette de vrouwen toevallig bij een persconferentie.

“De mensen gaan naar het buitenland omdat ze hier geen werk hebben.”

Ze hebben nu geen baan meer, zijn verlaten door hun echtgenoot en hebben kinderen voor wie ze moeten zorgen en ze hebben geen geld.

En toen heeft u hulp geboden?

Ja, ik heb een project voor hen in het leven geroepen, ondersteund door verschillende organisaties, zodat ze een beetje kapitaal hebben waarmee ze een kleine 'Sari-Sari-Store', een kleine boetiek kunnen openen.

“Door de migratie ontstaan veel sociale misstanden zoals gebroken gezinnen.”

Wat moet er in de samenleving op politiek niveau veranderen, opdat de situatie van de Filippijnse gastarbeiders verbetert?

De eigenlijke oorzaak van de migratie is de economische situatie. De mensen gaan naar het buitenland omdat ze hier geen werk hebben. Het belangrijkste wat de regering moet doen, is het scheppen van arbeidsplaatsen in de Filippijnen. Maar daarvoor ontbreekt de politieke wil. Er is veel corruptie. Politici krijgen geld van buitenlandse investeerders.

In de Filippijnen zijn er bureaus die bemiddelen voor deze arbeidskrachten in landen als Qatar of Saoedi-Arabië.

Kan men dit een vorm van mensenhandel noemen?

Ja zeker. Onze eigen regering doet mee aan de marketing van deze arbeidskrachten. Ons grootste exportartikel is de menselijke arbeid. Daarvoor bestaat het POEA, de Philippine Overseas Employment Administration. En daar zijn we trots op, de arbeidsmigranten worden als de nieuwe helden gezien. Als nationale helden. Maar dan ziet men hoe ze in het buitenland mishandeld worden. En dat het hen ontbreekt aan bescherming door de regeringsbeambten in de betreffende landen.

Zuster Mary in haar televisieshow.

Worden de mensenrechten van deze vrouwen nog op andere manieren geschonden?

Ja, waar ze ook naartoe gaan, overal wordt hun paspoort afgenomen zodat ze niet kunnen vluchten. Dat is een vorm van schending van mensenrechten. Soms hebben ze onmenselijk zware banen. Een van de vrouwen vertelde dat ze slechts twee uur slaapt in een etmaal. Ze moet alles doen: ze kookt, poetst, verzorgt de kinderen, brengt ze naar school en moet dan ook nog de auto's wassen. Ze doet alles. En dan probeert haar werkgever misschien ook nog haar te verkrachten. Nou wat is dat dan? Dat is moderne slavernij.